

Stałe Pełnomocnictwo (Finansowe)

Planowanie zawczasu przyszłych decyzji finansowych i prawnych

Enduring Power of Attorney (Financial) - Polish

Co to jest stałe pełnomocnictwo (finansowe) i jak ono działa?

Stałe pełnomocnictwo (finansowe) jest to prawny dokument, w którym osoba ("mocodawca") może udzielić innej osobie ("pełnomocnikowi") formalnego prawa podejmowania finansowych i prawnych decyzji w jej imieniu. Mogą one dotyczyć m.in. załatwiania spraw bankowych, majątkowych i płacenia rachunków.

"Stałe" oznacza, że pełnomocnictwo pozostaje w mocy (stałe trwa) nawet wtedy, gdy osoba nie jest w stanie podejmować tego typu decyzji w stosunku do siebie z uwagi na wypadek lub chorobę powodującą brak zdolności prawnej – zarówno czasowej, jak i trwałej.

Pełnomocnictwo może zostać dokonane przez wypełnienie formularza *Stałego Pełnomocnictwa (Finansowego)*, dającego uprawnienia osobie wybranej przez mocodawcę. Formularz ten musi zostać podpisany w obecności świadka.

Czas, w którym te uprawnienia zaczynają działać, może zostać określony w formularzu, podobnie, jak warunki, na jakich pełnomocnik może podejmować decyzje.

Pełnomocnik wyraża zgodę, składając swój podpis w części formularza dotyczącej akceptacji.

Decyzje pełnomocnika mają taką samą moc prawną, jakby je podejmował mocodawca.

Po co dawać komuś te uprawnienia?

Office of the Public Advocate (OPA) zaleca, by każdy, kto ukończył 18 lat, ustanowił swojego pełnomocnika na mocy stałego pełnomocnictwa (finansowego). Jest to jedyny sposób, w jaki osoba może mieć kontrolę nad tym, kto będzie podejmował decyzje w jej imieniu, jeśli kiedyś nie będzie mogła podejmować ich sama.

Osoba może utracić zdolność podejmowania decyzji na stałe w wyniku na przykład demencji lub nabytego uszkodzenia mózgu wskutek wypadku samochodowego, lub czasowo, tracąc przytomność w wyniku choroby lub wypadku.

Jakiego typu decyzje może podejmować pełnomocnik?

Pełnomocnik ustanowiony w ramach stałego pełnomocnictwa (finansowego) może podejmować te same decyzje finansowe i prawne, jakie osoba podejmowałaby za siebie, gdyby posiadała zdolność prawną. Stałe pełnomocnictwo (finansowe) nie może być stosowane dla podejmowania decyzji dotyczących leczenia lub stylu życia, jak na przykład, gdzie osoba powinna mieszkać.

Na formularzu stosowanym dla ustanowienia pełnomocnika, mocodawca może ograniczyć lub określić warunki, na jakich chce, by pełnomocnik wykonywał swoje obowiązki.

Kto może ustanowić pełnomocnika?

Każdy może ustanowić swojego pełnomocnika, pod warunkiem, że ukończył 18 lat i posiada zdolność ustanowienia pełnomocnictwa.

Co to jest "zdolność prawna"?

Posiadanie zdolności prawnej oznacza posiadanie zdolności rozumowania, czyli:

- rozumienia
- zachowywania w pamięci
- sądenia
- oceniania (tj. przetwarzania), oraz
- ważenia istotnych informacji.

Mocodawca musi być w stanie rozumieć:

- uprawnienia, jakich mocodawca udziela pełnomocnikowi, w tym wszelkie ograniczenia lub warunki, jakie mocodawca nakłada na te uprawnienia
- kiedy pełnomocnik może realizować te uprawnienia
- że tak długo, jak mocodawca posiada zdolność prawną, może on odwołać pełnomocnictwo
- że pełnomocnictwo będzie stałe w mocy, jeśli mocodawca straci zdolność podejmowania decyzji prawnych i finansowych
- że, kiedy mocodawca straci zdolność prawną, jest mało prawdopodobne, że będzie w stanie nadzorować pracę swojego pełnomocnika i podejmowanie przez niego decyzji.

Zazwyczaj mocodawca powinien również wiedzieć coś na temat charakteru i zakresu swojego majątku finansowego.

Jeśli mocodawca nie ma zdolności prawnej, ale potrzebuje kogoś, kto by się zajął jego sprawami finansowymi i prawnymi, Instytucja Kuratora Victorian Civil and Administrative Tribunal (VCAT) może ustanowić administratora, który będzie mógł podejmować za niego finansowe i prawne decyzje. Bardziej szczegółowe informacje na ten temat znaleźć można w arkuszu informacyjnym OPA zatytułowanym *Administracja*.

Wybieranie pełnomocnika

Pełnomocnik musi mieć ukończone 18 lat i posiadać zdolność bycia pełnomocnikiem. Mocodawca może ustanowić pełnomocnikiem jakąkolwiek osobę lub organizację, o ile zgadza się ona przyjąć tę rolę. Pełnomocnikiem powinien być ktoś, komu mocodawca ufa, że poprowadzi on jego sprawy i będzie działał w jego najlepszym interesie.

Mocodawca może ustanowić więcej niż jednego pełnomocnika i może zdecydować, jak ci pełnomocnicy mają realizować swoje uprawnienia. Mogą to robić:

- wspólnie, tj. pełnomocnicy muszą podejmować decyzje razem, albo
- wspólnie lub z osobna, tj. pełnomocnicy mogą podejmować decyzje razem lub samodzielnie.

Można również powołać pełnomocnika alternatywnego. Alternatywny pełnomocnik może działać w miejsce pierwotnie ustanowionych pełnomocników w przypadku, gdyby nie byli w stanie wykonywać swojej roli.

Pełnomocnik musi przyjąć ustanowienie go pełnomocnikiem na piśmie.

Obowiązki pełnomocnika

Pełnomocnik musi:

- działać w najlepszym interesie mocodawcy
- kiedy to możliwe, podejmować takie same decyzje, jakie podjąłby mocodawca

- prowadzić dokładne zapisy działalności i transakcji dokonywanych w ramach jego uprawnień
- unikać sytuacji, w których występuje konflikt interesów
- trzymać majątek i pieniądze mocodawcy oddzielnie od swoich.

Kiedy mocodawca umrze, stałe pełnomocnictwo pełnomocnika wygasa.

Czy pełnomocnik powinien otrzymywać wynagrodzenie?

Mocodawca nie musi płacić pełnomocnikowi, chyba, że ustanawia swoim pełnomocnikiem profesjonalistę lub organizację.

Jak powstaje stałe pełnomocnictwo (finansowe)?

Stale pełnomocnictwo (finansowe) jest łatwo przygotować. Nie musi być ono sporządzone przez prawnika. Tym niemniej, jeśli osoba ma złożoną sytuację finansową i prawną, porada prawnika może być pomocna.

Mocodawca musi wypełnić formularz ustanowienia pełnomocnika i podpisać go w obecności świadka, który musi być przekonany, że mocodawca wie, co robi (posiada zdolność prawną). Istnieją ograniczenia co do tego, kto może być świadkiem. Jeśli są jakiegokolwiek wątpliwości co do zdolności prawnej mocodawcy, należy uzyskać ocenę medyczną.

Formularze ustanowienia pełnomocnika można otrzymać na stronie internetowej www.publicadvocate.vic.gov.au, jak również w większości sklepów z czasopismami lub prowadzących sprzedaż druków prawnych.

Również publikacja pt. *“Take Control – a kit for making powers of attorney and guardianship”* dostępna jest na stronie internetowej www.publicadvocate.vic.gov.au lub pod numerem 1300 309 337. Zamówienia zbiorowe można składać na stronie www.legalaid.vic.gov.au lub kontaktując się z Victoria Legal Aid.

Co, jeśli mocodawca zmieni zdanie?

Mocodawca może w każdej chwili anulować (odwołać) ustanowienie pełnomocnika, pod warunkiem, że rozumie charakter i efekt odwołania uprawnień. Mocodawca może odwołać ustanowienie pełnomocnika mówiąc pełnomocnikowi, że jego pełnomocnictwo zostało cofnięte lub niszcząc pełnomocnictwo i jego kopie.

OPA zaleca mocodawcy, żeby również wypełnił formularz Odwołania Stałego Pełnomocnictwa (*Revocation of Enduring Power of Attorney*) i wręczył kopię pełnomocnikowi. Formularz ten można otrzymać w OPA.

Zabezpieczenia

Formularz ustanawiający pełnomocnika nie musi być zarejestrowany ani nigdzie wysyłany. Mocodawca powinien przechowywać oryginał w bezpiecznym miejscu oraz wręczyć pełnomocnikowi jego poświadczoną kopię.

Jeżeli pełnomocnik nie działa w najlepszym interesie mocodawcy, a mocodawca nie jest już zdolny odwołać stałego pełnomocnictwa (finansowego), wówczas VCAT może odwołać lub zawiesić stałe pełnomocnictwo. Każdy, kto ma na uwadze dobro mocodawcy, może zwrócić się do VCAT o zbadanie działań pełnomocnika.

VCAT posiada 24-godzinną służbę w nagłych przypadkach i może ustanowić administratora dla podejmowania decyzji finansowych i prawnych, jeżeli pełnomocnictwo zostanie anulowane.

Dodatkowe informacje

Dodatkowe porady i informacje na temat pełnomocnictw oraz roli pełnomocnika uzyskać można w:

- OPA
- VCAT
- społecznych ośrodkach prawnych
- firmach prawnych
- Victoria Legal Aid.